3. SINIF · TÜRKÇE · OKUMA

Okuma Anlama

Okuduğumuz metnin bölümlerini, konusunu, ana fikrini ve başlığını buluyor; soruları metne dayanarak cevaplıyoruz.

Bu konuda neler öğreneceğim?

- Metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini ayırt ederim.
- Metnin konusunu ve ana fikrini bulurum.
- Metne uygun başlık seçer ya da yazarım.
- Metindeki olayları oluş sırasına göre sıralarım.
- Hikâye, şiir ve bilgilendirici metni birbirinden ayırt ederim.

1 Metnin Bölümleri

Bölüm	Ne anlatılır?
Giriş	Kişiler, yer ve zaman tanıtılır; konuya giriş yapılır.
Gelişme	Olaylar ya da bilgiler ayrıntılı anlatılır. Metnin en uzun bölümüdür.
Sonuç	Olay bir sonuca bağlanır; son duygu ya da düşünce belirtilir.

✏️ Kısa bir örnek

Giriş: Bir varmış bir yokmuş, ormanda küçük bir tavşan yaşarmış.

Gelişme: Bir gün havuç ararken yolunu kaybetmiş. Bir kirpi ona yardım etmiş.

Sonuç: Tavşan evine dönmüş; o günden sonra kirpiyle hep dost olmuşlar.

2 Konu, Ana Fikir ve Başlık

📌 **Üç önemli kavram**

- **Konu:** Metnin **ne hakkında** olduğudur. Kısa bir kelime grubuyla söylenir: *dostluk, sağlıklı beslenme, arılar.*
- **Ana fikir:** Yazarın bize vermek istediği **asıl mesaj**dır. Genellikle bir cümleyle söylenir: *Gerçek dostlar zor günde yanımızda olur.*
- **Başlık:** Metnin **adı**dır. Konuyu ya da ana fikri yansıtır, dikkat çekicidir.

✏️ **Bulalım**

"Elif her sabah kahvaltısını yapar, bol su içer. Paketli yiyecekler yerine meyve yer. Bu sayede derslerde enerjik ve dikkatli olur."

Konu: Sağlıklı beslenme · **Ana fikir:** Sağlıklı beslenmek bizi enerjik ve dikkatli yapar. · **Başlık:** Elif'in Sağlıklı Sabahları

⚠️ **Dikkat!**

Ana fikri bulmak için kendine şunu sor: **"Yazar bu metinle bana ne öğretmek istiyor?"** Cevabın metnin tek bir bölümüne değil, **tamamına** uymalıdır.

3 Metinleri Anlamak İçin Sorular

Bir metni okurken **5N1K** sorularını sorarız: **Kim? Ne? Nerede? Ne zaman? Nasıl? Niçin?** Cevapları metinde arar, metinde yazmayan şeyleri uydurmayız.

📌 **İyi okuyucu ne yapar?**

- Okumadan önce başlığa ve görsellere bakar, tahminde bulunur.
- Okurken bilmediği kelimeleri işaretler, anlamını cümleden tahmin eder.
- Okuduktan sonra olayları sırasıyla kendi cümleleriyle anlatır.

4 Metin Türleri

Tür	Özelliği	Örnek
Hikâye	Olay, kişiler, yer ve zaman vardır. Olaylar sırayla anlatılır.	Karınca ile Ağustos Böceği
Masal	Olağanüstü olaylar ve varlıklar bulunur. Çoğunlukla “Bir varmış bir yokmuş…” diye başlar.	Keloğlan masalları
Şiir	Dize (mısra) adı verilen satırlardan oluşur. Dizeler kıtaları oluşturur. Ses benzerlikleri (kafiye) bulunabilir.	Çocuk şiirleri
Bilgilendirici metin	Bir konu hakkında gerçek bilgiler verir. Hayali kahraman yoktur.	Çalışkan Arılar

5 Okuma Metinleri

Karınca ile Ağustos Böceği

Küçük karınca Karo, yaz boyunca durmadan çalıştı. Tarladan buğday tanelerini tek tek taşıyıp yuvasında biriktirdi. Komşusu ağustos böceği Melo ise bütün yazı ağaçların gölgesinde şarkı söyleyerek geçirdi.

Karo bir gün Melo’ya “Kış gelmeden yiyecek toplamalısın.” dedi. Melo gülerek “Daha çok zaman var.” diye cevap verdi.

Kış gelince her yer karla kaplandı. Melo’nun hiç yiyeceği kalmadı, üşüdü ve acıktı. Karo’nun kapısını çaldı. Karo, komşusuna acıdı ve biriktirdiği yiyeceklerin bir kısmını onunla paylaştı.

Melo, Karo’ya çok teşekkür etti. “Gelecek yaz ben de çalışacağım.” dedi.

Çalışkan Arılar

Arılar, birlikte yaşayan ve çok çalışan böceklerdir. Bir kovanda binlerce arı bulunur. Kovandaki her arının bir görevi vardır.

Kovanda bir tane kraliçe arı bulunur; kraliçe arı yumurtlar. İşçi arılar çiçeklerden nektar toplar, kovanı temizler ve yavrulara bakar. Arılar

topladıkları nektardan bal yapar.

Arılar, çiçekten çiçeğe konarken bitkilerin tozlaşmasına da yardım eder. Bu sayede meyve ve sebzeler oluşur. Arılar olmasaydı sofralarımızdaki pek çok yiyecek azalırdı.

💡 **Biliyor musun?**

Bu iki metnin sorularını **Alıştırmalar** sekmesinde ve **Çalışma Kâğıdı**nda bulabilirsin. Soruları cevaplarken metne tekrar tekrar dönebilirsin.

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Tarih: ...../...../20.....

3. SINIF TÜRKÇE · ÇALIŞMA KÂĞIDI

Okuma Anlama

Karınca ile Ağustos Böceği

Küçük karınca Karo, yaz boyunca durmadan çalıştı. Tarladan buğday tanelerini tek tek taşıyıp yuvasında biriktirdi. Komşusu ağustos böceği Melo ise bütün yazı ağaçların gölgesinde şarkı söyleyerek geçirdi.

Karo bir gün Melo'ya "Kış gelmeden yiyecek toplamalısın." dedi. Melo gülerek "Daha çok zaman var." diye cevap verdi.

Kış gelince her yer karla kaplandı. Melo'nun hiç yiyeceği kalmadı, üşüdü ve acıktı. Karo'nun kapısını çaldı. Karo, komşusuna acıdı ve biriktirdiği yiyeceklerin bir kısmını onunla paylaştı.

Melo, Karo'ya çok teşekkür etti. "Gelecek yaz ben de çalışacağım." dedi.

Çalışkan Arılar

Arılar, birlikte yaşayan ve çok çalışan böceklerdir. Bir kovanda binlerce arı bulunur. Kovandaki her arının bir görevi vardır.

Kovanda bir tane kraliçe arı bulunur; kraliçe arı yumurtlar. İşçi arılar çiçeklerden nektar toplar, kovanı temizler ve yavrulara bakar. Arılar topladıkları nektardan bal yapar.

Arılar, çiçekten çiçeğe konarken bitkilerin tozlaşmasına da yardım eder. Bu sayede meyve ve sebzeler oluşur. Arılar olmasaydı sofralarımızdaki pek çok yiyecek azalırdı.

1. "Karınca ile Ağustos Böceği" metnine göre soruları cevaplayınız.

1) Karo yaz boyunca ne yaptı?

a) Buğday taşıyıp yuvasında biriktirdi. **b)** Başka bir tarlaya taşındı.

c) Uyuyarak vakit geçirdi. **d)** Ağaç gölgesinde şarkı söyledi.

2) Melo, Karo'nun uyarısına neden kulak asmadı?

a) Yiyeceği çok olduğu için **b)** Karo'ya kızgın olduğu için

c) Kışa daha çok zaman olduğunu düşündüğü için **d)** Hasta olduğu için

3) Metnin **gelişme** bölümünde hangisi anlatılır?

a) Kışın Melo'nun aç kalıp Karo'dan yardım istemesi **b)** Karo ile Melo'nun tanıtılması

c) Melo'nun gelecek yaz çalışacağını söylemesi **d)** Metnin başlığı

4) Karo'nun davranışı onun hangi özelliğini gösterir?

a) Tembelliğini **b)** Yardımseverliğini **c)** Korkaklığını **d)** Bencilliğini

5) Bu metnin **ana fikri** hangisidir?

a) Kış mevsimi soğuk geçer. **b)** Karıncalar buğdayı sever.

c) Geleceğe hazırlıklı olmak için çalışmalıyız. **d)** Ağustos böcekleri güzel şarkı söyler.

2. Metin 1'deki olayları oluş sırasına göre numaralandırarak yazınız.

1) Karo yiyeceklerini Melo ile paylaştı. | Kış gelince Melo'nun yiyeceği kalmadı. | Melo, Karo'ya teşekkür etti. | Yaz boyunca Karo çalıştı, Melo eğlendi.

.....

3. "Çalışkan Arılar" metnine göre soruları cevaplayınız.

1) Metne göre kovanda yumurtlayan arı hangisidir?

a) Kraliçe arı **b)** İşçi arı **c)** Bütün arılar **d)** Yavru arı

2) Metne göre arılar olmasaydı ne olurdu?

a) Kovanlar büyürdü. **b)** Meyve ve sebzeler azalırdı. **c)** Çiçekler daha çok açardı.

d) Bal daha tatlı olurdu.

3) Bu metin hangi türdendir?

a) Bilgilendirici metin **b)** Fıkra **c)** Masal **d)** Şiir

4) Bu metnin **konusu** hangisidir?

a) Çiçeklerin renkleri **b)** Balın fiyatı **c)** Arıların yaşamı ve görevleri

d) Böceklerden korkmak

5) Metne göre aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

a) Arılar bal yapar. **b)** Kovandaki her arının görevi vardır. **c)** Arılar tek başına yaşar.

d) Arılar tozlaşmaya yardım eder.

4. "Elif her sabah kahvaltısını yapar, bol su içer. Paketli yiyecekler yerine meyve yer. Bu sayede derslerde enerjik ve dikkatli olur." paragrafına göre soruları cevaplayınız.

1) Paragrafın konusu nedir?

a) Okul kuralları **b)** Paketli yiyeceklerin fiyatı **c)** Elif'in arkadaşları **d)** Sağlıklı beslenme

2) Paragrafın ana fikri nedir?

a) Sağlıklı beslenmek bizi enerjik ve dikkatli yapar. **b)** Paketli yiyecekler lezzetlidir. **c)** Elif kahvaltıyı sever. **d)** Meyveler pahalıdır.

3) Paragrafa en uygun başlık hangisidir?

a) Elif'in Sağlıklı Sabahları **b)** Kışın Kar Yağar **c)** Okulun İlk Günü **d)** Pazar Alışverişi

5. Cümleleri hikâyenin bölümlerine göre tabloya yazınız.

Bir varmış bir yokmuş, ormanda küçük bir tavşan yaşarmış. · Bir gün tavşan havuç ararken yolunu kaybetmiş. · Tavşan korkuyla etrafına bakınmış. · Bir kirpi ona evinin yolunu göstermiş. · Tavşan evine dönmüş; kirpiyle hep dost kalmışlar.

Giriş	Gelişme	Sonuç

6. İfadeler doğruysa D, yanlışsa Y kutusunu işaretleyiniz.

İfade	D	Y
1) Şiirin her bir satırına dize denir.		
2) Bilgilendirici metinlerde hayali kahramanlar bulunur.		
3) Hikâyelerde olay, kişi, yer ve zaman bulunur.		
4) Ana fikir, yazarın bize vermek istediği asıl mesajdır.		
5) Başlığın metnin konusuyla ilgili olması gerekmez.		

7. Aşağıdaki çalışmaları yapınız.

1) “Karınca ile Ağustos Böceği” metnine farklı bir başlık yazınız.

2) Melo’nun yerinde olsaydınız yaz boyunca ne yapardınız? Yazınız.

3) Arılar hakkında öğrendiğiniz iki bilgiyi yazınız.

🔑 Cevap Anahtarı

1. 1) a 2) c 3) a 4) b 5) c

2. 1) Yaz boyunca Karo çalıştı, Melo eğlendi. Kış gelince Melo'nun yiyeceği kalmadı. Karo yiyeceklerini Melo ile paylaştı. Melo, Karo'ya teşekkür etti.

3. 1) a 2) b 3) a 4) c 5) c

4. 1) d 2) a 3) a

5. Giriş: Bir varmış bir yokmuş, ormanda küçük bir tavşan yaşarmış. Gelişme: Bir gün tavşan havuç ararken yolunu kaybetmiş., Tavşan korkuyla etrafına bakınmış., Bir kirpi ona evinin yolunu göstermiş. Sonuç: Tavşan evine dönmüş; kirpiyle hep dost kalmışlar.

6. 1) D 2) Y 3) D 4) D 5) Y